

nanci zaměstnání jen v hlavní sezoně, kde podle stížností nakupují jen zákazníci velmi zámožní, měl žalovaný úřad již v těchto faktech stěžovateli samými již v řízení administrativním tvrzených dostatečný podklad pro skutkový závěr, že činnost Herzova a Blitzové onu kupeckou signaturu má, t. j. že činnost jejich vyžaduje určité školenosti ve svém oboru.

Uvádějí-li stížnosti, že právě vysoká úroveň závodu stěžující si firmy svědčí tomu, že zaměstnanci nemají vůbec možnosti, aby vychvalováním zboží a přemlouváním zákazníků je přiměli k uzavření odchodu, stačí poukázati k tomu, že okolnost ta v některých případech bude pro posouzení skutkové otázky svrchu uvedené relevantní, v daném případě však na váhu padati nebude, když z jiných skutkových okolností, na př. prvotřídnosti závodu, platu zaměstnance a pod. je zřejmo, že prodavač vykazovati musí znalost svého oboru a značnou pohotovost.

Vycházejí z těchto úvah, zamítli nejvyšší správní soud stížnosti jako bezdůvodné.

Péče o válečné poškozence. — Nemocenské pojištění.

Porádá dr. J. Tučný.

Ustanovení § 2 zákona č. 146 z r. 1923 nezakládá právního nároku pro osoby tam uvedené, aby jim povolena byla dodatečná přihláška o důchod, nýbrž dává ministerstvu sociální péče možnost, aby v dohodě s ministerstvem financí povolilo dodatečnou přihlášku i oněm válečným poškozencům, na které nevztahuje se § 1 cit. zákona. Zamítnutím dodatečné přihlášky není žádné subjektivní právo válečného poškozence porušeno. (Nález. Nejv. správ. soudu z 16. června 1925, č. 12.190/25.)

K § 1 nem. zák. Služební poměr cestujícího na provisi. Ministerstvo sociální péče rozhodlo v konkrétním sporu v pořadí instančním, že cestující na provisi, který byl činný pro jedinou firmu a z této činnosti měl jediný svůj výdělek, podléhá nemocenské pojistné povinnosti, ježto toto jeho výhradní zaměstnání z povolání pokládáti je za pracovní poměr ve smyslu § 1 nem. zák. Na stížnost dotyčné firmy zrušil Nejvyšší správní soud rozhodnutí ministerstva pro nezákonnost, uváživ v podstatě toto: Poměr cestujícího na provisi k stěžující si firmě nelze pokládat za poměr služební podle § 1 n. z. Zákon nemocenský nepodává sám definici pojmu »služební poměr«. Nutno tedy v tomto případě, kde jde nesporně o poměr, jež nutno posuzovati podle práva soukromého, sáhnouti k obecnému zákoníku občanskému, který v titulu 9. jedná o služební smlouvě a definici tu podává v § 1151 první věty, jež ve znění třetí novely z 19. března 1916, č. 69 ř. z. praví, že služební smlouva vznikne, zaváže-li se někdo konati jinému po nějakou dobu služby. Z ustanovení § 1152 pak plyne, že není-li smlouvou stanoveno jinak, je smlouva služební smlouvou úplatnou. Skutečné vztahy, jež vyplývají mezi smluvními stranami z uzavření služební smlouvy, jsou pak služebním poměrem, a práce, jež osoba ke službám se zavázavší je podle smlouvy povinná konati, jsou službami, jak o nich mluví § 1151. Jsou tedy podstatné znaky smlouvy služební (poměru služebního): závazek, konati práce (služby) na straně jedné, a závazek, platiti úplatu na straně druhé. Z toho, jak stěžující si firma poměr provisiho cestujícího ve svém výrobním oboru líčí a ze seznání provisiho cestujícího samého, což nebylo popřeno ani

vyvráceno, se podává, že tento cestující byl zaměstnán tím způsobem, že mu byl svěřen rozprodej výrobků a slíbena mu provise z obchodů, jím zprostředkovaných. Mohl při tom i jiné firmy zastupovati nebo se jinak výdělečně zaměstnati. Ve spisech není zmínky, že cestující ten byl snad povinen v určitých obdobích konati určité obchůzky, že by byl povinen k r o z k a z u firmy určitá místa nebo osoby navštívit, že by mohl nebo měl uzavírati obchody jen s osobami, firmou mu snad předem označenými, a vůbec, že by byl povinen podrobiti se rozkazům firmy. Nic tedy nenasvědčuje tomu, že jde o poměr služební, který přece podle své povahy předpokládá určité známky podřízenosti a vázanosti na rozkazy zaměstnavatelovy. Jde jistě o poměr smluvní, ale při poměru tom není předmětem smlouvy činnost, nýbrž jen úspěch této činnosti. Jen za úspěch, nikoli za bezúspěšnou práci náležela cestujícímu odměna — provise. Proto tu není poměru služebního, jenž je podle § 1 nem. zák. předpokladem pojistné povinnosti. (Nález Nejv. správ. soudu ze 17. ledna 1925, č. 821/25. — Srv. též nález Nejv. správ. soudu z 23. ledna 1924, č. 913/24 v »Sociální revui«, roč. 1924, str. 162.)

Pojistná povinnost okresních cestářů. K pojmu zaměstnání vedlejšího podle § 1 nem. zák. Ministerstvo sociální péče vyslovilo v pořadí instančním nemoc. pojistnou povinnost okresních cestářů, při čemž spornou otázkou, zdali dotyční cestáři své zaměstnání vykonávají jako zaměstnání vedlejší, zodpovědělo si záporně, uvádějíc ve svém rozhodnutí jako momenty, vylučující povahu »vedlejšího zaměstnání«, tyto okolnosti: 1. Služba cestářů byla pro ně zaměstnáním trvalým a pravidelným, 2. byla pro ně jediným takovýmto (t. j. trvalým a pravidelným) zaměstnáním, 3. cestáři byli na příjem z této funkce svou výživou nutně odkázáni. Nejvyšší správní soud zrušil toto rozhodnutí pro nezákonnost, uváživ v podstatě toto: Trvalost a pravidelnost zaměstnání je zajisté opakem prací a služeb, vykonávaných příležitostně. Že by však zaměstnání trvalé a pravidelné nemohlo býti zaměstnáním vedleším, úřad patrně sám se nedomnívá, jak souditi jest již z toho, že vedle tohoto momentu uvádí ještě dva další. Rozhodný znak, rozlišující zaměstnání vedlejší od zaměstnání hlavního, nemohl by Nejvyšší správní soud viděti bez výhrady ani v tom, že příjem z tohoto zaměstnání je pro existenci nutný, neboť nehledě k tomu, že lidé vedlejší zaměstnání vyhledávají velmi často právě jen z n u t n o s t i, jest poukázati k tomu, že míra nutnosti je velmi relativní, a mimo to, že nejsou řídké případy, kdy příjem ze zaměstnání, které jest nepochybně vedlejší, je větší než ze zaměstnání hlavního. Ale ani skutečnost, že dotyčné osoby neměly vedle toho, že byly cestáři, jiného trvalého a pravidelného zaměstnání, nestačí po názoru Nejv. správ. soudu k tomu, aby jejich funkce jako cestářů byla kvalifikována jako jejich zaměstnání hlavní. Vždyť také osoby, opatřující si výživu způsobem, v 1. odst. § 2 nem. zák. naznačeným, bývají u některého ze svých zaměstnavatelů zaměstnány »trvale a pravidelně«. Zákon však pro celou tuto kategorii zaměstnanců zavedl jen pojištění dobrovolné. Také u osob, jejichž hospodářská existence zakládá se na úhrnném výtěžku z rozmanitých zdrojů příjmových, zejména jednak na příjmech z vlastního majetku (hospodářství), jednak z výdělku, získávaného z prací přechodně vykonávaných pro různé zaměstnavatele, sluší posuzovati otázku, je-li některou z rozmanitých výdělkových činností možno kvalifikovati za hlavní zaměstnání, vždy se zřetelem k tomu, v jakém poměru jest ona činnost